

Lublin, 25 czerwca 2020 r.

RIO – II – 600/13/2020

Pani Barbara Zdybel
Wójt Gminy
23 - 107 Strzyżewice 109

Szanowna Pani Wójt

W dniach od 3 marca do 22 kwietnia 2020 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Strzyżewice. Protokół kontroli podpisano 15 maja 2020 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze, co do których udzielono stosownego instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości wraz z wnioskami co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. W zakresie sprawozdawczości:

1.1. Zaniżenie wykazanych w sprawozdaniu Rb-PDP za 2019 r. skutków: obniżenia górnych stawek w podatku rolnym (o 49.041,13 zł), w podatku od nieruchomości (o 34.455,54 zł) – w wyniku przyjęcia do ich obliczenia nieprawidłowych górnych stawek podatkowych i w podatku od środków transportowych (o 10,58 zł) oraz udzielonych ulg i zwolnień w tym podatku (o 128,33 zł) – w wyniku ich niewyliczenia dla jednego pojazdu – str. 12 - 14 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek oraz skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 9 i 10 w związku z § 7 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1393 z późn. zm.), przy czym:

- do obliczenia skutków obniżenia górnych stawek w podatku rolnym i od nieruchomości stosować prawidłowe wysokości górnych granic stawek kwotowych, ogłaszanych na każdy rok podatkowy – odpowiednio: w podatku rolnym w drodze komunikatu – przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, mając na uwadze przepisy art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 333), oraz w podatku od nieruchomości w drodze obwieszczenia – przez Ministra Finansów, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2019 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 24 ust. 9 cytowanej „Instrukcji...”; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt ze wskazaniem, że zostały one dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

2. W zakresie budżetu gminy:

2.1. W zakresie dochodów budżetowych:

2.1.1. Nieprawidłowe opodatkowanie osób fizycznych, w tym:

- *nieopodatkowanie podatkiem rolnym gruntów komunalnych oddanych w dzierżawę,*
- *nieopodatkowanie podatkiem od nieruchomości gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,*
- *opodatkowanie tych samych gruntów podatkiem rolnym i podatkiem od nieruchomości,*
- *przypadki opodatkowania gruntów niezgodnie z ewidencją geodezyjną,*
- *opodatkowanie podatkiem od nieruchomości wspólników spółki cywilnej na zasadach określonych dla osób prawnych,*
- *opodatkowanie podatkiem rolnym użytków rolnych, niestanowiących gospodarstwa rolnego, z zastosowaniem nieprawidłowej stawki – str. 18 - 23, 26 - 29 protokołu.*

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 276 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem rolnym, natomiast użytki rolne zajęte na prowadzenie tej działalności opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333) w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 z późn.zm.).

Grunty, budynki i budowle, będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości z zastosowaniem stawki dla tej kategorii nieruchomości, zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 lit. b i pkt 3 mając na uwadze art. 1a ust. 1 pkt 3 i ust. 2a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Wspólników spółki cywilnej opodatkowywać na zasadach określonych dla osób fizycznych, z uwzględnieniem przepisów art. 6 ust. 6 i 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, mając na uwadze, że podatnikami podatku od nieruchomości są właściciele nieruchomości, czyli w tym przypadku wspólnicy spółki cywilnej, w związku z przepisami art. 3 ust. 1 tej ustawy.

Użytki rolne o łącznej powierzchni do 1 ha (jako niestanowiące gospodarstwa rolnego) opodatkowywać z zastosowaniem stawki w wysokości równowartości pieniężnej 5 q żyta od 1 ha gruntów, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku rolnym.

Opodatkować właścicieli gruntów i posiadaczy gminnych nieruchomości, wskazanych w protokole kontroli, należnym podatkiem rolnym i od nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 ustawy o podatku rolnym oraz art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązania podatkowego i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.).

2.1.2. Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości gruntów i budynków zwolnionych uchwałą Rady Gminy – str. 23 - 24 protokołu.

Zwalniać z podatku od nieruchomości grunty i budynki wskazane w § 4 uchwały Nr XXVII/124/08 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 17 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie gminy Strzyżewice (Dz. Urz. Woj. Lubel. Nr 138 poz. 3332 z późn. zm.).

2.1.3. Nieprawidłowe opodatkowanie podatkiem rolnym, leśnym i od nieruchomości gruntów stanowiących współwłasność – str. 25 - 27 protokołu.

Przy opodatkowaniu gruntów stanowiących współwłasność, w tym małżonków, uwzględniać zasadę, zgodnie z którą grunty te stanowią odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach, stosownie do przepisów art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym, art. 3 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.). Zasada solidarności polega na tym, że obowiązek podatkowy dotyczy w całości każdego ze współwłaścicieli gruntów i nie podlega podziałowi w stosunku do wielkości ich udziałów we współwłasności, przy czym do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosować przepisy ustawy Kodeks cywilny, w związku z art. 91 Ordynacji podatkowej.

Jeżeli grunty stanowią współwłasność osób fizycznych i osoby prawnej, egzekwować deklaracje na podatek od nieruchomości oraz opłacanie tego podatku na zasadach obowiązujących osoby prawne, w związku z przepisami art. 6 ust. 11 oraz ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, mając na uwadze, że w deklaracji winien być wykazany cały grunt stanowiący współwłasność (a nie tylko część odpowiadająca udziałowi podatnika we współwłasności) i wyliczony podatek od tego gruntu.

Dla każdego z podatników prowadzić odrębne konto szczegółowe z tytułu podatków (tj. odrębne konto dla współwłaścicieli i odrębne konto dla właściciela), stosownie do przepisów § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208 poz. 1375).

2.1.4. Niesprawdzanie/nieprawidłowe sprawdzanie deklaracji podatkowych, o czym świadczy:

- *przeniesienie obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości z właściciela gruntów na ich posiadacza,*
- *opodatkowanie podatkiem od nieruchomości innej powierzchni budynku gminnego niż wynikająca z zawartej umowy najmu oraz nieopodatkowanie części gruntów podatkiem rolnym,*
- *opodatkowanie gruntów, będących w posiadaniu przedsiębiorcy, podatkiem od nieruchomości stawką dla „gruntów pozostałych”,*
- *opodatkowanie podatkiem rolnym użytków rolnych zwolnionych ustawowo z tego podatku,*
- *opodatkowanie podatkiem od nieruchomości gruntów niezgodnie z ewidencją geodezyjną,*
- *niewezwanie podatników do złożenia korekty deklaracji, w związku z wykazaniem w deklaracji na podatek rolny nieprawidłowej powierzchni użytków rolnych oraz niewykazaniem w deklaracji na podatek od nieruchomości powierzchni budynków, zwolnionych z tych podatków na podstawie uchwał Rady Gminy,*
- *nieustalenie faktycznej daty powstania obowiązku w podatku od środków transportowych, w przypadku nabytych pojazdów w 2019 r. oraz opodatkowanie tym podatkiem pojazdów z zastosowaniem nieprawidłowej stawki lub na podstawie niekompletnie wypełnionych deklaracji,*
- *opodatkowanie w 2019 r. podatkiem od środków transportowych pojazdu zarejestrowanego czasowo,*
- *niewzywanie podatnika podatku od środków transportowych do złożenia korekty deklaracji w związku z wygaśnięciem obowiązku podatkowego w tym podatku – str. 26, 30 - 38 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 w związku z przepisami art. 3 ust. 5 Ordynacji podatkowej, w tym zwracać szczególną uwagę na wykazywane w deklaracjach na podatek od nieruchomości dane w zakresie przedmiotów podlegających zwolnieniu z tego podatku, w związku z przepisami art. 6 ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, celem

wykazania w sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” kwot stanowiących rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę ulg i zwolnień.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Podatkiem rolnym i od nieruchomości opodatkowywać właściciela gruntów, zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a ich posiadacza – w przypadku posiadania samoistnego lub posiadania gruntów, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 ustawy o podatku rolnym i art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Podatkiem od nieruchomości opodatkowywać prawidłową powierzchnię nieruchomości lub ich części, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Grunty, oznaczone w ewidencji geodezyjnej symbolem „B” będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości z zastosowaniem stawki przewidzianej dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w związku z przepisami art. 1a ust. 1 pkt 3 oraz art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, mając na uwadze przepisy art. 1a ust. 2a tej ustawy.

Użytki rolne klasy V, niezajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, zwalniać z podatku rolnego, na podstawie przepisów art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym.

Przy opodatkowaniu pojazdów podatkiem od środków transportowych stosować stawki właściwe dla danego rodzaju pojazdu, w związku z przepisami art. 8 i art. 10 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Datę powstania obowiązku podatkowego w podatku od środków transportowych ustalać od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego – od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty, mając na uwadze, że zarejestrowanie środka transportowego oznacza jego rejestrację, z wyjątkiem rejestracji czasowej, w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym, pamiętając, że rejestracja czasowa nie wywiera skutków podatkowych, zgodnie z przepisami art. 9 ust. 4 i 4b powołanej ustawy.

Prawidłowo opodatkować podatników, objętych kontrolą, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

2.1.5. Dokonanie (w 2019 r.) odpisu na koncie podatnika podatku od środków transportowych w kwocie innej niż wynikająca ze złożonej deklaracji – str. 37 protokołu.

Odpisu podatku dokonywać na podstawie złożonej deklaracji, w wysokości z niej wynikającej, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

2.1.6 Przypadki niewystawiania/niesystematycznego wystawienia upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości w podatku od środków transportowych – str. 39 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1438 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 26 § 1 ustawy tej ustawy.

W sytuacji wystąpienia zaległości podatkowych na koncie zmarłego podatnika – po uzyskaniu informacji o jego spadkobiercach – wydawać decyzje o odpowiedzialności spadkobiercy za zobowiązania podatkowe spadkodawcy, stosownie do przepisów art. 100 w związku z art. 102 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepisy art. 1025 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145 z późn. zm.).

Ponadto:

- opracować i przedłożyć Radzie Gminy projekty uchwał zmieniających uchwały Nr XIV/70/07 z dnia 26 listopada 2007 r. w sprawie wprowadzenia zwolnienia od podatku rolnego oraz Nr XXVII/124/08 z dnia 17 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie gminy Strzyżewice (z późn. zm.), mając na uwadze przepisy – odpowiednio - art. 3a pkt 2, art. 12 ust. 1 i 2 i art. 13 e ustawy o podatku rolnym oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – str. 17 protokołu,
- wystąpić do Starostwa Powiatowego w Lublinie z wnioskiem o dokonanie zmiany ewidencji gruntów i budynków dla gruntów oznaczonych symbolem „B-Ls”, których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r., poz. 393), biorąc pod uwagę pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 4 listopada 2015 r. znak PL-LS.833.22.2015 w sprawie sposobu przeliczania użytków rolnych dla potrzeb podatku rolnego, w sytuacji gdy grunty te są oznaczone w ewidencji gruntów i budynków dwuczłonowo (zamieszczone na archiwalnej stronie Ministerstwa Finansów: finanse-arch.mf.gov.pl, na której w oknie „szukaj” należy wpisać znak pisma) – str. 32 - 33 protokołu.

2.2. W zakresie wydatków budżetowych:

2.2.1. Nieterminowe wypłacenie odprawy emerytalnej – str. 47 - 48 protokołu.

Jednorazową odprawę w związku z przejściem pracownika na emeryturę wypłacać w dniu ustania stosunku pracy, stosownie do przepisów § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.).

3. W zakresie gospodarki mieniem:

3.1. Niezamieszczenie – na stronie internetowej Urzędu Gminy – wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę – str. 64 protokołu.

Wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę podawać do publicznej wiadomości m.in. poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy, zgodnie z przepisami art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 65 z późn.zm.).

Jeżeli uważa Pani, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Pani – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pani zobowiązana zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Pani tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Strzyżewice